

Gfv.VII.30.038/2012/4.szám

A Kúria a Tordai Nándor Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** az Olajos Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen **felmondás jogellenességének megállapítása és fuvardíj megfizetése** iránt a Fővárosi Bíróságon 6.G.41.538/2006.számon indult és a Fővárosi Ítéltő tábla 2011. szeptember 6-án kelt, 10.Gf.40.213/2011/3.számú ítéletével jogerősen befejezett perében, a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (Egyszázötvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá a Magyar Államnak - felhívásra - 417.100 (Négyszázötvenhétezer-egyszáz) Ft feljegyzett felülvizsgálati illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

2004. november 18-án a felperes jogelődje (a továbbiakban: felperes) mint fuvarozó egy 2007. december 31-ig hatályos fuvarozási keretszerződést kötött az alperessel. Vállalta, hogy az alperes központi raktárából az alperes boltjaiba termékeket szállít, illetve a boltokból a göngyöleget visszaviszi a raktárba a fuvarozáshoz kapcsolódó okmánykezelési teendők ellátása mellett, díjazás ellenében.

A szerződő felek kikötötték, hogy egymással havonta kétszer számolnak el. A termékekkel, illetve a göngyöleggel kapcsolatos hiányokért és károkért a felperes felelős. A kár összegét súlyozott beszerzési áron kell megállapítani. Az alperes jogosult azt a káreseményt követően kiállított felperesi számlából levonni. Megállapodtak továbbá abban is, hogy a másik fél súlyos szerződésszegése esetén, bármelyik fél jogosult a szerződést

azonnali hatállyal felmondani. Súlyos szerződésszegésnek minősítették egyebek mellett, ha a fuvarozó áru-, göngyöleg- vagy eszközeltulajdonítást kísérel meg havonta több mint öt alkalommal.

A felperes a feladatának ellátásához alvállalkozót vett igénybe, akinek alkalmazottja 2006 januárja és júniusa között a raktárba visszaszállítandó göngyöleg egy részét ismeretlen személyeknek eladta. A tettét a göngyölegek visszárujegyeinek meghamisításával leplezte. Az alkalmazott a 2006. júniusi tetten érését követően elismerte a cselekményét. Bevallotta, hogy eleinte a raktáros figyelmetlenségét kihasználva, annak bélyegzőjével és nevének aláírásával, utóbb a maga által készítettett átvételi bélyegző használatával állított ki igazolást a le nem adott göngyölegek visszaszolgáltatásáról. Az így rendelkezésre álló okmányokat az alperesnek eljuttatta, s azok alapján került sor a felperessel való elszámolásra. Az alkalmazott az ellene indult nyomozati eljárás során átadta az okiratok meghamisításához felhasznált, általa beszerzett bélyegzőt, illetve azokat a magánál tartott bizonylati másodpéldányokat, amelyeknek meghamisított példányait az alperesnek korábban eljuttatta. Úgy nyilatkozott, hogy 2006 januárjától, heti rendszerességgel két alkalommal értékesítette a visszaszállítandó göngyöleget, az érték 60%-át kitevő - összesen, mintegy 2.000.000 Ft-os - vételárért.

Az ügyészség a nyomozás lezárását követően, a 2007. július 9-én kelt vádiratában 28 alkalommal a rábizott göngyöleg értékesítése, illetve a cselekmény leplezése érdekében történt hamis visszáru jegyek kiállításá miatt 1 rb. a Btk.317.§(1)bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés b.)pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetével, valamint 1 rb. a Btk.276.§-ába ütköző és aszerint minősülő folytatólagosan elkövetett magánokirat hamisítás vétségével vádolta az alkalmazottat. A bűncselekménnyel okozott és a vádlott munkáltatója által megtérített kár mértékét 6.255.444 Ft-ban jelölte meg.

A vádlott a kárértéket vitatta. A bírósági eljárás során a tárgyszakértő a nyomozati eljárás során adott szakvéleményét változtatás nélkül fenntartotta. Kiegészítette azzal, hogy a használt göngyöleg értéke a szakvéleményben írtnak legfeljebb 40-50%-a. A téli időszak miatt a göngyölegek hamarabb tönkremennek, és ez további értékcsökkentő tényező. Ezek figyelembe vételével ezért a legmagasabb kárértéket 1,6-1,7 millió Ft-ban határozta meg.

Az ügyész a szakértő nyilatkozatra tekintettel módosította a vádat. Az elkövetési értéket 2 millió Ft alatti összegben jelölte, a vádirati tényállást egyebekben fenntartotta.

A büntető eljárás során a bíróság a 2008. június 12-én kelt és aznap, első fokon jogerőre emelkedett ítéletével a vádlott

bűnösségét megállapította 1 rb. a Btk.317. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés b.)pontja szerint minősülő folytatólagosan és üzletszerűen elkövetett sikkasztás bűntettében, valamint 1 rb. a Btk. 276. §-ába ütköző és aszerint minősülő folytatólagosan elkövetett magánokirat hamisítás vétségében. A büntetőeljárásról szóló 1998.évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 259.§(1) bekezdése alapján határozata csak a megállapított tényállást és az alkalmazott jogszabályokat tartalmazza. Az ítéleti tényállásban az került rögzítésre, hogy a vádlott több alkalommal a rábízott göngyöleget nem szállította vissza az alperes raktárába, azt értékesítette. Ezzel a cselekményével 1,6-1,7 millió Ft kárt okozott, amelyből 1,5 millió Ft-ot letétbe helyezett.

A vádlottal szemben, annak munkáltatója munkaügyi pert is indított. Az eljárást a bíróság a büntető eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette.

Az alperes az alvállalkozó alkalmazottjának tetten érését követően, 2006. június 16-án kártérítési igénnyel lépett fel a felperessel szemben, 2006. július 10-én 6.251.144 Ft-ot a felperesi számlakövetelésből levont. Egy 2006. július 13-án kelt levélben írt nyilatkozatával pedig, azonnali hatállyal felmondta a felperessel kötött fuvarozási keretszerződést, állítva, hogy a felperesnek az alvállalkozója, illetve annak alkalmazottja magatartásáért helyt kell állnia. A keretszerződésben írt súlyos szerződésszegés megvalósult, mivel 2006 márciusában, illetve májusában hét-hét alkalommal előfordult a göngyöleg fuvarozó általi eltulajdonítása. Az alperes meg is jelölte azokat a visszárujegyeket, amelyek álláspontja szerint igazolták felmondási jogának jogszerű gyakorolását.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a perbeli fuvarozási keretszerződést jogellenesen mondta fel. Kérte továbbá az alperes kötelezését 6.251.144 Ft fuvardíj és késedelmi kamatainak megfizetésére. Vitatta, hogy az alperes bizonyította a felmondást megalapozó, egy hónapban több mint öt alkalommal megvalósult, a fuvarozó részéről történt göngyöleg eltulajdonítást, illetve a kárának összegét. A felperes hivatkozott arra, hogy az alvállalkozó alkalmazottja a büntető eljárás során visszavonta a beismerő vallomását, az ügyész módosította a vádat, az elkövetési értéket szakértői vélemény alapján alacsonyabb összegben, 1,5 millió Ft-ban jelölte meg. Az ítéletében foglaltak szerint ezt a büntető bíróság is elfogadta. A felperes állította: az alacsonyabb érték az eredeti vádiratban szerepeltnél kevesebb elkövetést bizonyít. Előadta azt is, hogy a büntető eljárás adatai szerint, a vádlott letétbe helyezett 1,5 millió Ft-ot, és azt az alperes kártérítési igényének kielégítéseként számításba kell venni. A kár összegének meghatározásához szükségesnek tartotta a büntető eljárás során beszerzett bizonyítékok kiegészítését, a fuvarszámlák,

szállítói jegyek, a visszáru átadás-átvételét igazoló okiratok, a perrel érintett visszáru jegyek valamennyi példányának beszerzését, a felek közötti elszámolásokban a felperes részéről részt vett személy tanúkénti meghallgatását, az egyeztetésekről, a leltározásokról készült feljegyzések alperes általi benyújtását, az elkövető és a munkáltatója közötti munkaügyi per iratainak csatolását.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Utalt az alvállalkozó alkalmazottjának beismerő vallomására és arra, hogy a vádiratban terhére rótt 28 rb. elkövetést nem tagadta, csak az elkövetési értéket vitatta. Állította, az ügyész az elkövetett cselekmények száma tekintetében nem módosította a vádat, a büntető bíróság is annak alapján hozta meg ítéletét, mondta ki a vádlott bűnösségét. Az alperes azt elismerte, hogy az egyik, 2006. március 13-án kiállított visszárujegy nem a perbeli fuvarozási keretszerződéssel összefüggésben keletkezett. Ennek ellenére a 2006. márciusában hat esetben elkövetett göngyöleg eltulajdonítást azonnali hatályú felmondást megalapozó oknak tartotta. Előadta, hogy a kár összezszerűségének megállapítására, megfizetésére a felek között létrejött fuvarozási keretszerződés előírásai az irányadók. Kárának a felperes által kiállított számlával szembeni elszámolás útján történt megtérülése miatt a büntető eljárás során nem érvényesített polgári jogi igényt. Javára az alvállalkozó alkalmazottja nem helyezett letétbe pénzt. Az alperes vitatta, hogy felperes által indítványozott további bizonyítás felvétele indokolt. Tagadta, hogy a büntető eljárás során rendelkezésre bocsátott visszárujegy példányokon felül további példányokkal rendelkezne. Előadta azt is, hogy az elkövető okirat hamisításainak felfedezését megelőzően, a hamis okiratok alapján készült elszámolások a tényállás felderítéséhez bizonyítékul nem szolgálnak. A visszárujegyeken szereplő göngyölegek beszerzésre vonatkozó számlákat, könyvelési anyagokat rendelkezésre bocsátotta. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság által kirendelt könyvvizsgáló a büntető eljárás során készült tárgyszakérői vélemény alapján a váddal érintett 28 darab visszáru jegyen szereplő göngyölegek súlyozott beszerzési árát 7.516.747 Ft-ban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.

Úgy ítélte, az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben, a bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdésében írtak szerinti mérlegelésével a tényállást feltárta, és az abból levont jogi következtetései is helyt állóak.

Egyet értett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a büntető eljárás

során beszerzett adatokból, iratokból kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az ügyészség a vádiratában a göngyölegek 28 alkalommal történt eltulajdonítását, azzal összefüggésben a visszárujegyek ugyanennyi alkalommal való meghamisítását tette a vád tárgyává. Az elkövetőt e cselekmények elkövetéséért vádolta 1 rb. jelentős értékre folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntettével, valamint 1 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat hamisítás vétségével. A vádirat, egyebek mellett a göngyöleg visszárujegyek nyomozati iratokhoz csatolt eredetei példányain, a göngyölegszállítás nyilvántartási ívein, a rendelkezésre álló bizonylatokon nyugvó igazságügyi kárszakértői vélemény alapján készült. A vádlott és védőjének indítványára bélyegző- és okmányszakértői vélemény beszerzésére is sor került annak megállapítása végett, hogy az átvevő bélyegzőjét és aláírását is tartalmazó visszárujegyek tekintetében is megállapítható-e a sikkasztás és az okirat hamisítás ténye. A büntető bíróság a vádlott nyilatkozatai, az okirati bizonyítékok, a beszerzett szakértői vélemények alapján, a módosított vád tárgyává tett, és az igazságügyi tárgyszakértő által megvizsgált 28 cselekmény miatt mondta ki a vádlott bűnösségét. Kizárólag az elkövetési érték módosítása miatt került sor 1 rb. - jelentős érték helyett - nagyobb értékre folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntettének, valamint 1 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat vétségének megállapítására.

A másodfokú bíróság szerint a rendkívüli felmondás és az alperesi beszámítás jogszerűségének vizsgálata körében a releváns tények feltárása széleskörű okirati és szakértői bizonyítás keretében megtörtént, így a felperes által indítványozott további bizonyítást az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (4)bekezdése alapján, helytállóan mellőzte.

Az ítéletábra helyesnek tartotta azt az elsőfokú bírósági megállapítást, hogy a perbeli fuvarozási keretszerződés azonnali hatályú felmondását megalapozó fuvarozói magatartás 2006. márciusában - a büntető iratokban foglaltakkal szemben nem hét, hanem - hat esetben, míg 2006.májusában - az ott írtakkal megegyezően - hét esetben megvalósult. Az alperesi felmondást ezért nem találta jogellenesnek.

Az ítéletábra egyet értett abban is az elsőfokú bírósággal, hogy a fuvarozási keretszerződés alapján a kárösszevételével a súlyozott göngyöleg beszerzési ár figyelembevételével volt megállapítható. Az erre vonatkozó számításokat tartalmazó igazságügyi könyvszakértői vélemény aggálytalan volt. A jogvita eldöntése során figyelembe vehető 27 esettel összefüggésben keletkezett kár meghaladja az alperes által a felperes fuvardíj követelésébe beszámított összeget, ezért az alperes fuvardíj megfizetésére kötelezésnek sem volt helye, az arra irányuló kereset szintén alaptalan volt.

A másodfokú bíróság kifejtette továbbá: szükségtelen volt annak vizsgálata, hogy a vádlott által esetlegesen letétbe helyezett 1,5 millió Ft-nak mi lett a sorsa. Nem követett el ezért eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság azzal, hogy az ezzel kapcsolatos felperesi bizonyítási indítványnak nem adott helyt. Az alperes a büntetőeljárás során nem érvényesített polgári jogi igényt. Annak keretében a pénz részére való kiutalására nem kerülhetett sor. A munkaügyi pernek szintén nem volt alanya. Részére abban az eljárásban sem utalhattak ki letétbe helyezett pénzüsszeget.

A felperes a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmében, kérte annak hatályon kívül helyezését az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára. Előadta, hogy a támadott határozat a Pp. 163. § (1) bekezdését sérti, mert az eljárás bíróságok a per eldöntéséhez szükséges tények feltárása végett a bizonyítást nem rendelték el. Sérelmezte, hogy nem tulajdonítottak annak jogi jelentőséget, hogy a felperes a büntető eljárásban nem vett részt. Előadta: a tőle független személy - a vádlott - büntető eljárás során tett beismerése nem adhat alapot a felperesnek a bizonyítás lehetőségétől való elzárására a polgári peres eljárás keretében. Hivatkozott mind a felmondás jogellenessége, mind a kár összezszerűsége tekintetében a reá eső bizonyítási teherre. Állította: a vádlott már a nyomozati szakban is vitatta, hogy 28 esetben tulajdonított el göngyöleget. A felperes hangsúlyozta: a büntető bíróság sem állapított meg ítéletében 28 elkövetést. Változatlanul szükségesnek tartotta annak vizsgálatát, hogy az alperes hozzájutott-e a vádlott által letétbe helyezett pénzüsszeghez. A kárnak megtérült részét ugyanis az alperes nem követelheti. A felperes szerint az eljárás bíróságok a büntetőeljárás során beszerzett bizonyítékokat kizárólag a felperes terhére és az alperes javára értékelték.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Vitatta a felperes által állított jogszabálysértéseket. Előadta, a polgári peres bíróság nincs elzárva attól, hogy a büntetőeljárás során megállapított tényállást elfogadja. Utalt arra, hogy a vádlott maga állította, hogy 2006. januárjától heti két alkalommal tulajdonított el göngyöleget a visszárujegyek meghamisítása mellett. A beismerésétől függetlenül azonban a nyomozó hatóság egyéb bizonyítékot is begyűjtött. A meghamisított jegyek mellett, a raktárba beléptető rendszer adataira, a meghallgatott tanúk vallomására is figyelemmel volt. A vádlott beismerése alapján átlagosan havi 8-9 alkalom helyett, végül 28 esetben találta bizonyítottnak a göngyöleg eltulajdonítását az ügyészség. A büntetés kiszabása során a folytatólagosság esetén is jelentősége van az azon belüli elkövetések számának. Az alperes szerint az ügyészség által

megjelölt alkalmak számát sem a vádlott, sem a védője nem sérelmezte. Az alperes a meghamisított visszáru jegyek alapján történt elszámolásokat, egyeztetéseket nem találta alkalmasnak bizonyítékként való figyelembe vételre. Azok beszerzését az eljáró bíróságokkal egyezően szükségtelennek tartotta. Kifejtette azt is, hogy a kára - beszámítás útján - még azelőtt megtérült, hogy a büntetőeljárásban a vádlott által megjelölt pénzösszeg letétbe helyezésének kérdése felmerült volna. A vádlottal szemben nem állt perben, javára ez okból sem kerülhetett sor letétbe helyezésre.

A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján. Megállapította, hogy a támadott határozat a felperes által megjelölt jogszabályokat az alábbiakra tekintettel nem sérti.

A Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadása, az eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetésével állapítja meg. A bizonyítékokat a maguk összességében, meggyőződése szerint bírálja el. A Pp. 3. § (5) bekezdése szerint, ha törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve. Szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. Az ismertetett szabályokból következik, az eljáró bíróságok nem voltak elzárva attól, hogy a jogvita eldöntése során a büntetőeljárás keretében feltárt bizonyítékokat felhasználják, értékeljék. A Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a felperesi bizonyítási indítványhoz nem voltak kötve. Jogosultak voltak az általuk szükségtelennek tartott bizonyítás elrendelésének mellőzésére. Ítéleteikben kellően megindokolták, hogy a felperes által előterjesztett bizonyítási indítványoknak miért nem adtak helyt.

A Kúria megítélése szerint a vádlott beismerő vallomása, az eredeti vádiratban foglaltak, a büntető bíróság ítélethozatalát megelőzően tett ügyészi nyilatkozat, valamint az alperesnek a jelen eljárásban adott elismerése - miszerint a büntetőeljárás során értékelt egyik visszárujegy nem köthető a vádlotthoz - alapján nem tekinthető okszerűtlennek az a ténymegállapítás, hogy a felperes alvállalkozójának alkalmazottja 27 esetben - ezek között, 2006. márciusában 6, májusában 7 alkalommal - nem szállította vissza az alperes raktárába a göngyöleget, hanem azt értékesítette. A felperes által a fellebbezéshez mellékelte, 2007. február 14-i, a nyomozó hatósághoz a gyanúsított védője által írott levél nem támasztja alá, hogy a vádlott utóbb, az említett levél megírását követően elkészült vádiratban foglaltakat - az elkövetési értéket ide nem értve - vitatta volna. A vádlott beismerése - a felperes állításával szemben - jelentős súllyal értékelendő a bizonyítékok sorában, ha azt egyéb bizonyítékok nem teszik kétségesse. További

bizonyítás lefolytatását e körben a Pp.163.§(1) bekezdésének megsértése nélkül mellőzték az eljáró bíróságok.

A Kúria a kárösszeg tekintetében is a tényállást feltártnak találta. A Pp.163.§(1) bekezdését szintén nem sértette, hogy a bíróságok a vádlott által bejelentett 1,5 millió Ft letétbe helyezésének megtörténtét, esetleges kiutalását nem vizsgálták. Az alperes 2006.július 10-én számolta el a felperes fuvardíjával szemben a kártérítési igényét. Az ügyészség a 2007. július 9-én kelt vádiratban utal is erre. Az alperes, amint arra a másodfokú bíróság is hivatkozott az ítéletében, a büntető eljárás során polgári jogi igényt nem érvényesített. Fel sem merülhet ezért, hogy javára - akinek, mint sértettnek a kára az ügyészség megállapítása szerint megtérült - pénz letétbe helyezésre került sor. A peres iratok között fellelhető, 2006. október 26-i rendőrségi kihallgatásról felvett jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a vádlott a munkáltatójának tett ígéretet arra, hogy kártérítést fog fizetni amiatt, hogy a munkáltatója a sértettnek az okozott károkat már megtérítette. Ebből az a következtetés vonható le, ha a büntető eljárás során, vagy a vádlottal szemben indult munkaügyi perben pénzösszeg letétbe helyezésére sor is került, annak kedvezményezettje nem az alperes volt.

A Kúria a kifejtett indokokkal a jogszabályoknak megfelelő, eljárási szabálysértés nélkül hozott jogerős ítéletet a Pp.275.§(3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelme miatt, köteles az alperes jogi képviselőjének munkadíjából álló eljárási költséget megfizetni a Pp.270.§ folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján. A munkadíj mértékét a Kúria a felmondás jogellenességének megállapítása iránti és a 6.251.144 Ft megfizetése iránti keresetek Pp.25.§(3) bekezdése, illetve az illethekekről szóló 1990.évi XCIII. törvény (a továbbiakban:Itv.) felülvizsgálati kérelem benyújtásakor hatályos 39.§ (3) bekezdés d) pontja alapján számított pertárgy értéke, összesen 6.951.144 Ft figyelembevételével, illetve a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ /2/, /5/ és /6/ bekezdése szerint határozta meg a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan, és az az általános forgalmi adót is magában foglalja.

Budapest, 2012. december 18.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk.előadó-bíró

Dr.Csóke Andrea sk.bíró